

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szombán és szombaton este. Késiratokat vissza nem adunk. Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2. Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
DR. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. féltre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér. Hirdetéseket a legutányosabb árban közölnek.

Augusztustól januárig.

(K. Ö.) Öt hónapja dul már a világháboru. Minden napnak, minden órának megvan az eseménye. Es mi részesei vagyunk annak az időszaknak, amidőn a történelem legfontosabb fejezetei teremődnek. Nem láthatunk be az események fogatagába, akár közvetlen, akár közvetve veszünk is részt a nagy véres színjátékban és sohasem győződtünk meg emberi gyarlóságunkról jobban, mint ez idő alatt. Illúziók oszlattak szét, emberi számítások váltak semmivé, viszont balsejtelmek indokolatlanak bizonyultak, a kishitűség máris csődöt mondott.

Az emberi lelket ez az 5 hónap máris átformálta. Ha kicsik vagyunk a nagy mindenségben, úgy a háboruban meg épen arról atomokká hanyatlunk átalakulóban van, de ezt a metamorfózist nem vagyunk képesek megfigyelni. De hogy lássuk: világunk mily véges, mily korlátolt, mennyire csak emberi, annak igazolására ez az 5 hónap elégségesnek bizonyult. Felsültünk bizakodásunkkal csakugy, mint oktalan pesszimizmusunkkal. Nem éreztük át egészen a történelem lehéltét, amit csak a mult történelmével lehet megérteni, nem a tényeket vettük itélkezésünk alapjául, hanem pillanatnyi óhajokat állítottuk fel, mint megvalósítandó tételt. Már pedig: Ab esse ad posse valet, a posse ad esse non valet consequentia. Valamelyelőleghetőségéből szabad ennek lehetőségére következtetni, a lehetőségéből a valóságra nem.

Mi minden jót reméltünk a háboru kitörése után augusztusban! Azt hittük, hogy az 2-3 hónapnál tovább nem tarthat, ez az idő volt a modern háboru maximuma; arra nem számítottunk, hogy sok-sok millió harcos áll egymással szemben egy lehetetlennek hitt hosszú fronton hogy mindig a fedezetek alkalmazák, mi által a háborunak várharc jellege van, ami bizony rövid idő alatt nem fejeződhetik be.

Azt hittük, hogy az egész háboru lefolyását páholyból nézhetjük végig. Hogy a háboruban csak harcos fiaink vannak közvetlenül érdekelve, mi nem. Azt hittük, hogy a néhány korona, vagy egy pár 100 korona adományunkkal már letudhatunk mindent és ha ezenkívül az elszállított katonáknak és a hazatér sebesülteknak apró figyelmességet mutatunk, már készen vagyunk mindennel. Oh de hamar kiábrándultunk ebből. Elég volt ehhez két hónap, amidőn megmozdult Galícia békés lakossága és úgy érezhetik, hogy itt már pózoló garasok nem érnek semmit, itt már cselekedni kell. De ez még nem volt minden. Közvetlenül is meg kellett izlelnünk a háboru keserűségeit. Legalább annyi leckét vettünk, amiből megtudtuk, hogy mit jelent kényszerűségből a családi tűzhelyt otthagyni. Majd jött az állam hozzánk kölcsönért nagyszerű ajánlattal és mi adtuk a nagylelkű hitelezőt. Már pedig kár volt ezért görögötüzet gyujtani, mert ha kell, úgy is mindenünket oda kell majd adni a hazának. De csalódtunk abban is, hogy fiaink a harctéren életükkel teljesen elintézik a nagy ügyet. Itt szükség lehet mindenkinek a vérére. Ma még emlegetünk korhatárokat, de lehet, hogy néhány hónap mulva már ezek a disztinkciók is megszűntek.

Itt mindenki szereplő, nézőre szükség nincsen. Tévedés azt hinni, hogy szenvedések nélkül át lehet küzdeni ezt a korszakot. Ma még nincs okunk örülni semminek sem, még a véletlenül összeharcsolt pénznek sem. Ma semmi sem amienk, minden a hazáé.

De hála a gondviselesnek, a sőtélők is csalódtak, azok, akik azt hitték, hogy a háboru kitörése a világ végét jelenti. Gazdasági elpusztulásáról beszéltek és ime a háboru hatodik hónapjában közgazdasági életünk nem szűnt meg. Ipar, kereskedelem rendben van, a pénzforrások nem roppantak össze, kis és nagy pénzintézetek szorgalmasan készíthetik az évi mérleget.

Sokan azt hitték, hogy éhen

halunk. Hát ez sem vált be; eddig éhségtől senki sem pusztult el; reméljük, hogy ez a halál nem is fog grasszálni. Összeborzadtunk az első kolerás hírtől és ime az őszi járványnak a modern tudomány hamar véget vetett. Azt gondoltuk, hogy az emberi véleményszabadságot és ezzel együtt a sajtót a háboru teljesen megfojtja és ma azt látjuk, hogy az emberi szellemi erő alig van korlátozva.

Es mindezeknél fontosabb, hogy a rémlátók azon véleménye is teljesen megsemmisült, miszerint az oroszok édes hazánkat egyszerűen lehengerelik és mi az orosz invázióba belepusztulunk. Nem sikerült a jóslat tisztelt pesszimizta urak. Magyarország még él és élni fog. Hogy ez így legyen, ehhez nem kell más, mint igaz hazaszeretet, mely vagyont és vért minden pillanatban kész hazáért feláldozni.

Levelek a harctérre.

— A zempleni fiuk üdvözlése. —

Karácsony ünnepére, mint a vidéki lapokból olvassuk, — levelek mentek minden város hatóságától a harctérre, a harctérnek arra a részére, amelyen az illető város fiai szenvednek és küzdenek mindnyajunkért. Nagy, pontos, hivatalos irások, — akták, — mentek, de a tartalmuk osupa melegség, osupa szeretet volt. Üdvözlőket kaptak, — szép meleg üdvözlőket, — a mi fiaink, az ujhelyi és zempleni hősök is, — csak hogy nem Ujhely városból.

Miskolc polgármestere a város közönsége nevében üdvözlőt küldött mindazoknak az ezredeknek, melyekben a miskolciak is szolgálnak, így a 65. közös gyalogezrednek, a 10. honvéddalozezrednek, stb. Különösen meleg sorokat szentelt a polgármester a 10-es honvédeknek, akiknek az egyik zászlóaljja tulajdonképen csak zempleni és ujhelyi fiuból áll és amelyik béke idején Ujhely városának helyőrsége. Ime a miskolci polgármester szép sorai, amellyel vitéz katonáinkat a harctéren felkereste:

A Megváltó születésének ünnepe napja közeledvén, városunk közönsége szeretetteljes üdvözlőt küldi hős honvédseregének.

A karácsonyfa alatt elfeledkezünk saját bajainkról, levetkőzzük a magunk gondjait, lelkünk s minden érzésünk a csatatereket keresi fel, ahol fiaink, testvéreink az apák, a férjek — mind a mi szeretteink — ha áltmegvő bátorsággal, legondás magyar vitézséggel vívják osodás harcaikat, s míg kümli drága vértükből szívárvány támad a dióség egén, a világ osodálkozó tisztetlel ismerte meg a „honvéd“ nevé.

Kunyhóban (s pajotában hazánk hős vődiéit imádkoznak kicsinyek és nagyok.

A karácsonyfa gyertyáskái a haragok zugása, a szívek sóhajtása; mind a miénk felé küldia áldásukat s félt szeretetüket.

Elevedjenek meg a holt beülük is; rajtuk keresztül érezse meg a tisztakar és legénység egyaránt az anyaváros szerető szívének dobogását, melylyel a harctér minden borzalmával és szenvedéseivel dacoló hős fiaik felé fordul, könyörögve a mindentől Istenhez, hogy nyujtson feléjük védőkart a veszedelmek tengerén; óvja drága életüket, vezérrelje diadara fegyvereiket! . . .

Üzze el a háboru tűzel-vérrel terhes felhőt, segítse vissza őket elhagyott otthonukba, megvédelmezett édes hazájukba.

A város közönsége nevében:
Dr. Nagy Ferenc,
polgármester.

Nem ez az első üdvözlés, amelyet az ujhelyi és zempleni fiuk, — nemcsak akik a 10. honvéddalozezredben szolgálnak, hanem a 65-ösök, 34-esek is, — a harctéren kaptak. Egyes dióséges szerepléseik után Miskolcis, meg más városok is többször küldötték el már hozzájuk az itthonmaradtak hálás szeretetét, leküsit üdvözlőt. Csak arról nem hallottunk még, hogy Ujhely városa valaha élt volna ezzel a szép jógával, hogy a saját fiaival büszkedjék, azokkal az ériutkezt most is fenntartsa.

Lehet, hogy a városházán kicsinyességnak mondják ezt a meg-

POLENAI GYÓGYVIZ!

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorba! és köszvény ellen. Kitűnő ízű, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.

KAPNÁTO MINDENÜTT.

Lapunk mai száma 2 oldal.

jegyzésünket, de mi azt feleljük erre hogy a mai nagy időkben mindennek fokozott jelentősége van. Tudjuk mi nagyon jól, hogy a mi hős fiaink nem várnak külön buzdításokat tőlünk, tudjuk azt is, hogy ők mindig változatlan melegséggel gondolnak szűkebb hazájuk elhagyott rögére, de talán mégis jól esnék, ha néhanéha hallanának rólunk, ha a szemükkel láthatnák, hogy az itthonmaradtok lélekben mindig velük vannak.

Nem nagy dolog ez, de talán mégis megérdemelne egy kis figyelmet.

HIREK.

Babérkoszorú.

Lélekemelő kis ünnepélynek voltam tanuja Sylvester estéjén.

A dohánygyári Vörös Kereszt-kórház tizenégy kis nénéje egy ezüst babérkoszorút nyújtott át Haidinger Gusztávnénak, az igazi nagy nénének.

Atéreztek mind, akik ott voltunk, hogy ez a csendes, szeretetteljes aktus a háboru borzalmas millieujének a kollós közepébe sodorta lelkünket. Érez-tük, hogy amikor azt a babérkoszorút egyike a legmértőbb kezeknek átveszi, nemzeti lobogónk hódolattal hajlik meg. Es láttuk a tizenégy néne mellett egész sorát szenvedő katonáinknak, akik mind fogták azt a koszorút és könnyes szemekkel nyújtották az ünnepelt felé.

Es atéreztek akkor, hogy bármennyi borzalom van is most a világon, az Isten kezében vagyunk és az az isteni kéz ezer kard vágását egy apró műtökéssel kiparirozza: gyilkos fegyverek milliói ontják a sebeket, és gyenge női kezek — minden városban egy páran, kiváltságosak — szembeszállnak a viharral és kiviszik apró késekkel a gyilkos tüzek halál-magvát.

Emeljük meg a kalapunkat, ha vörös-keresztet látunk.

Ezen a kereszten is megváltás munkája folyik: katonák ezreit váltja meg ez a kereszt rettentő szenvedésektől. a. á.

— Ujvíl gratuláció megváltás. Ezen a címen Gárdos Mór és Klein Lola 3-3 koronát adtak át a hadba vonultak családtagjainak segélyezésére óljára. Ez összegeket rendeltetési helyükre juttattuk.

— Teherállomási ívek beadása. A m. kir. pénzügyigazgatóság bir-detmény útján közli, hogy a föld- és hásbirtok után járó általános jövedelmi pótdólnál számításba veendő kamatterhek bevallása 1915. évi január hó 1—31-ike közötti időben adandó be a községi előjáráságnál. Sajúhelyt pedig a városi adóhivatalnál. A később érkező vallomások már csak igazolási kérvény útján és csak az esetben fognak figyelembe vétetni, ha hitelt érdemlőleg igazoltatik, hogy a késedelem elháríthatatlan akadály miatt történt.

— Két korona átalány. Néhány törvényhatóság azzal a kérdéssel fordult a belügyminiszterhez, hogy a harctérről sebesülten visszazárka-

zett, szabadságon és magánpótlás alatt álló katonák részére kiszolgáltatott gyógy- és kötszerek díját az országos betegpótlási alap vagy pedig a hadikiosztár terhére számítsák számítsák-e föl. Ezekre a kérdésekre a belügyminiszter most körrendelet formájában adja meg a választ azt a kijelentést téve, hogy a szóbanforgó sebesült katonák a honvédelmi miniszter rendelkezése alapján naponként két korona átalányt kapnak, mely összegből a főmerülő gyógykezelési költséget, tehát a gyógy- és kötszerek árát is fedezni tartoznak.

— Sátoralajhelyre a megfigyelő álmás katonai parancsnoksághoz (Rákóczi utca 76.) szolgálattételre bevont népfelkötő jobb iparos 9 kis-korú gyermeke közül 3 nagyobb 13, 15 és 17 éves fiát, továbbá 2 nagyobb 18, 20 éves leányát megfellelő alkalmazásba elhelyezni óhajta a háboru idejére, esetleg állandóan Fényképek megtekinthetők s közelebbi megtekinthető a fenti cím alatt. A két nagyobb fiu kik közül a nagyobb 4, a kisebb 2 polgári is végzett, jelel g itt tartózkodik.

— A harctéren elesett medve. Egy a harctérről visszaérkezett katoná beszélt el az esetet: Csapatunk a Kárpátokban üldözték az oroszokat és egy kárpárt, aki az egészségügyi csapatoknál szolgált, megbizták, hogy kutassa át az erdőket és szakadékokat. Az oroszok visszavonulásuk közben ágyutűzzel fedezték magukat és bőven ontották a municiót, Erdős lejtőn a káplár emberei egy napon panasos artikulálatlan nyögéseket hallottak, amelyek szivettépően csengettek feléjük. Egy hordággal elindult tehát három ember és hosszas keresés után a nyögések felé igazodván, egy sűrű bokor elé értek. Széthajtották az ágakat és ott feküdt egy óriási medve, amely rettenetes kinjaiban jobbra-balra hentergett. Egy srap nell találta el és elvitte az egyik első látát és csaknem egész hátsó részét szétmorzsolta, úgy, hogy nem mozdulhatott el helyéből. Egy golyóval kivégerték a harctéren elesett medvét az egészségügyi katonák.

Boldog új évet kíván

MESSINGER MÓR

a Központi kávéház tulajdonosa.

Gyermekeimnek nem adok élesztővel készített tésztákat, férjem, ki gyermekorvos, határozottan el-lensége az ilyenek. Minthogy azonban a kicsinyeknek a tészta kell, lepényt, tortát s felfújtat Dr. Oetker-féle sütőporral készíték nekik. Vacsorára gyermekeim tejből és tojásból puddingot kapnak, mit a kitűnő Dr. Oetker-féle puddingporokkal készítik el, vagy pedig crémel Dr. Oetker-féle dibonacrémporral. Vátozatosság kedvéért kicsinyeimnek időközönként Dr. Oetker-féle vörös darát adok, mi egy kitűnően frissítő utóétel. Mindezen ételek izleteseek, táplálók és last not least voltak dacára olcsók.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Minden kárpáti átjáró a mi birtokunkban van

Budapest, dec. 31.

A tegnapi napon az oroszok Bukovinában és a Kárpátokban élénkebb tevékenységet fejtettek ki. Csapatunk Sutzava folyónál Ezeremos felső vidékén, tovább nyugatra a Kárpátok gerincein, azután Nagyg völgyében Ökörmezőnél, ahol tegnap az ellenség egy támadása súlyos veszteségük mellett meghusult, végül pedig a Latorca legfelső vidékén és uzsoki szorosától északra állanak. Ettől a szorostól nyugatra az ellenség az előnyomulást beszüntette.

Egyetlenegy kárpáti átjáró sincs birtokában Gorlice vidékén és Zaklicától északkeletre az oroszoknak tegnap s mult éjszakán át folytatott heves támadásait mindenütt visszazoritottuk.

Nida mentén nyugalom volt.

Tovább északra a szövetségesek támadása elő-rehaladt. Przemysl előtt megállapítottuk hogy az orosz járőrök osztrák-magyar egyenruhát viseltek. Az ellenség tisztjei és legénysége ezzel a meg nem engedett hadicsellel nem igényelhetik a nemzetközi egyezmények és hadiszabások kedvezményeit.

A balkán hadszíntéren a nyugalom tovább tart.

Höfer altábornagy
a vezérkari főnök helyettese.

136.000 fogoly

a lengyelországi harcokban.

Berlin, jan. 1.

A német nagy főhadiszállásáról hivatalosan jelentik :

A Bzura mentén és ettől keletre a harc tovább folyik. A Rava tájékán támadásunk előrehaladt. A Pilica keleti partján a helyzet változatlan.

A Lengyelországban harcoló csapatok a lodzi és lovici harcokkal kapcsolatos üldözés során több mint 56.000 foglyot ejtettek és sok ágyut és gépfegyvert zsákmányoltak.

A Lengyelországban november 14-én megindult offenzívánk összes zsákmánya tehát ezzel 136,000 hadifogolyra, 100-nál több ágyura és 300-nál több gépfegyverre emelkedett.

Küzdelem a nyugati fronton

Berlin, jan. 1.

A német nagy főhadiszállásról közlik :

A nyugati hadszíntér tengerpartján általában nyugalom volt.

Az ellenség tűzérése a tüzelést Westend ellen irányította, és a házak egy részét összerombolta anélkül, hogy katonai értelemben vett kárt okozott volna.

Reimstől délkeletre az Algalemberge általunk történt felrobbantása alkalmával egy egész francia század megsemmisült. A chalonsi tábornoktól északra ellenünk intézett erős francia támadásokat mindentől visszavertük. Az Argonneok nyugati részében csapatunk több egymás mögött fekvő lövészárkok elfoglalásával jelentékeny tért nyertek, miközben több mint kétszázötven franciát elfogtak,